Kommittémotion V320

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2183

av Agnes Hultén m.fl. (V)

Hållbar livsmedelsproduktion med stärkt djurvälfärd

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut....2

Naturen är grunden för välfärd och trygghet....4

EU:s och Sveriges jordbrukspolitik....6

Stärk Sveriges självförsörjning och livsmedelsberedskap....7

Nationell målsättning för bevarande av jordbruksmark....9

Stärk investeringsstödet för jordbrukets klimatanpassning och förbättrad vattenhushållning....10

Stärk vår nationella tillgång på gödsel....11

Använd Klimatklivet för förbättrad livsmedelsberedskap och minskade utsläpp....13

Stärk ekologisk produktion och självförsörjningsförmåga i Livsmedelsstrategin och i nationella mål....13

Stärk ersättningen för betesmarker och öka arealen naturbetesmarker....14

Försvara kornas rätt att beta....15

Sveriges livsmedelskonsumtion måste bli mer hållbar....15

En strategi behöver tas fram tillsammans med aktörerna för jordbrukets klimatomställning....16

Klimatåtgärder bör utformas med regional hänsyn....17

Kretsloppsanpassat jordbruk....18

Minskat matsvinn....18
Fler veterinärer....19
Rätt till utevistelse och naturligt beteende....19
Förbud mot turbokycklingar....20
Förbjud burhållning av höns....21
Stoppa avlivning av tuppkycklingar inom livsmedelsindustrin....21

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att reformera stödstrukturen för att leverera kostnadseffektiva utsläppsminskningar inom CAP samt ge relevanta myndigheter i uppdrag att ta fram förslag i linje med detta inför nästa programperiod och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen på EU-nivå bör verka för ett klimatstyrmedel för jordbrukets utsläpp av metan och lustgas som gynnar de jordbrukare som vidtar och har vidtagit åtgärder inom jordbruket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör anta en nationell målsättning om en självförsörjningsgrad i fråga om livsmedel på minst 80 procent och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag på strategi med åtgärder som stärker Sveriges försörjningsgrad av växtbaserade livsmedel utöver spannmål och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, för att motverka exploatering av åkermark, bör återkomma med ett förslag till nationell målsättning för bevarande av bördig åkermark och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på nationellt mätbart mål för återcirkulerad fosfor i syfte att öka användning av återcirkulerad fosfor och minska beroendet av importerad mineralgödsel och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att utreda hur ett tidsbegränsat stöd kan utformas i syfte att främja produktion och användning av återvunna gödselmedel och därmed bidra till att föra bort näringsämnen från områden där överskott kan uppstå och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillse att Klimatklivets förordning ändras i syfte att främja investeringsstöd som förutom minskade utsläpp även bidrar till ökad beredskap och stärkt försörjningstrygghet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör anta mål om minst 30 procent ekologiskt brukad areal och 60 procent ekologiskt i offentlig livsmedelskonsumtion till 2030 och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som bidrar till att öka efterfrågan på hälsosamma livsmedel med låg klimatpåverkan och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag på målbild och strategi för jordbrukets klimatomställning i nära samverkan med jordbrukare och aktörer från hela livsmedelskedjan, civilsamhället, forskare och myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att förtydliga hur livsmedelsstrategins mål om ökad livsmedelsproduktion ska uppnås inom ramen för klimat- och miljömål och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrmedel och stöd för jordbrukets klimatomställning bör utformas med hänsyn till olika produktionsgrenar och geografiska områden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som stärker lokala lantbruks kretslopp, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på regleringar inom livsmedelsindustrin som minskar matsvinnet i konsumentledet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att möjliggöra att fler lantbruksdjur inom animalieproduktionen ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att fasa ut och på sikt förbjuda snabb tillväxt av kycklingar (s.k. turbokycklingar) inom kycklingindustrin samt ta fram förslag på kompletterande omställningsstöd till kycklingproducenter för att skynda på utfasningen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att förbjuda burhållning av höns inom äggindustrin genom ett förtydligande i djurskyddsförordningen eller att Jordbruksverket bör ges i uppdrag att ta fram förbättrade föreskrifter för fjäderfän i linje med djurskyddslagens intentioner om att djur ska kunna röra sig obehindrat, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen på EU-nivå bör verka för förbud mot att döda tuppkycklingar och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på omställningsstöd för att främja införandet av metoder inom tidig könssortering av ägg i Sverige samt förbud mot att döda tuppkycklingar och tillkännager detta för regeringen.

Naturen är grunden för välfärd och trygghet

Klimatkrisen, förlusten av biologisk mångfald och vår ökade sårbarhet i en orolig omvärld visar att omställningen till ett hållbart samhälle inte bara är en miljöfråga utan också en fråga om trygghet, beredskap och framtida konkurrenskraft. Samtidigt visar flera undersökningar att det finns ett brett stöd hos allmänheten för att genomföra de klimatåtgärder som krävs för att nå uppsatta mål.

Hur vi använder marken är avgörande för vår förmåga att möta dessa utmaningar. Dagens jord- och skogsbruk påverkar klimatet, den biologiska mångfalden och livsmedelsförsörjningen på flera sätt. Internationella bedömningar har visat att ohållbara produktionssystem riskerar att undergräva både klimatmålen och naturens långsiktiga produktionsförmåga. Samtidigt är jord- och skogsbruket en central del av lösningen.

Genom ett hållbart brukande av marken kan utsläppen minska, kolsänkor stärkas och den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas samtidigt som den långsiktiga produktionsförmågan värnas.

Sverige har goda förutsättningar att gå före i omställningen. Ett fossilfritt och resurseffektivt samhälle med ökad elektrifiering, utbyggd förnybar energiproduktion, cirkulära materialflöden och energieffektiva bostäder stärker både klimatet och vår motståndskraft mot kriser. Genom att minska beroendet av importerade fossila bränslen och insatsvaror kan Sverige öka sin självförsörjningsförmåga och stärka sin beredskap.

En hållbar livsmedelsproduktion är en viktig del av detta arbete. En högre nationell självförsörjningsgrad av livsmedel, minskat beroende av fossila drivmedel och handelsgödsel samt ett långsiktigt bevarande av åkermarkens bördighet minskar sårbarheten i livsmedelsförsörjningen. Det ekologiska jordbruket behöver stärkas och det konventionella jordbruket måste få stöd för stärkt miljö- och klimatnytta. Samtidigt behöver naturens förmåga att lagra kol förbättras och ett varierat jordbruk främjas. Starka och varierade ekosystem är dessutom bättre rustade att hantera de påfrestningar som följer av ett förändrat klimat och allt vanligare extremväder.

En grön omställning ger också betydande samhällsvinster utöver minskade utsläpp. Renare luft, tillgång till natur, ökad biologisk mångfald och ett mer hållbart nyttjande av naturresurser bidrar till bättre folkhälsa och högre livskvalitet. De länder som tidigt investerar i hållbara lösningar kan samtidigt skapa nya jobb, stärka sin konkurrenskraft och bygga ett robust samhälle för framtiden. En stärkt djurvälfärd ger friskare djur, lägre smittryck och minskad antibiotikaanvändning.

För att nå dit krävs att stöd, investeringar och styrmedel utformas så att de bidrar till att uppfylla Sveriges miljö- och klimatmål, stärker livsmedelsberedskapen och främjar ett jord- och skogsbruk som verkar inom naturens gränser. På så sätt kan Sverige förena klimat- och miljöomställning, självförsörjning, djurvälfärd och ekonomisk utveckling.

I motionen föreslår Vänsterpartiet åtgärder för en hållbar livsmedelsförsörjning med stärkt djurvälfärd. Vänsterpartiet har i riksdagsmotionerna *Ökad nationell självförsörjning med hållbart jordbruk* (2024/25:1927), *Djurskydd* (2022/23:1228) och *Biologisk mångfald* (2025/26:2784) föreslagit ytterligare åtgärder för en sådan inriktning.

EU:s och Sveriges jordbrukspolitik

Sverige ingår sedan EU-medlemskapet i EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP, Common Agricultural Policy). Jordbrukspolitiken som förs i CAP har visat sig främst främja ett storskaligt jordbruk med hög miljö- och klimatpåverkan. Intensiv animalieproduktion och monotona odlingslandskap ger negativa effekter för både klimat och biologisk mångfald. Jordbrukspolitiken genomförs trots att EU genom internationella avtal har åtagit sig att arbeta för ett hållbart jordbruk, bevarad biologisk mångfald och för att bekämpa klimatkrisen. Stora stödbelopp hamnar hos stora lantbruksföretag, som får den avlägset största andelen av jordbruksstödet jämfört med de små och medelstora lantbruken. Vänsterpartiet anser därför att EU:s jordbruksstöd måste förändras från grunden.

En internationell forskargrupp har tidigare konstaterat att CAP har potential att stödja minst nio av FN:s sjutton globala hållbarhetsmål men bidrog bara till att uppnå två av dem. Det intensiva jordbruket pekas ut som en av de största orsakerna till minskningen av biologisk mångfald. Om hållbarhetsmålen ska tas på allvar av EU ansåg forskargruppen att det krävs en djupgående reform med bättre anpassade och delvis nya stödformer. Det som forskarna ansåg mest allvarligt är att EU behåller stödformer som redan visat sig vara ineffektiva, miljöskadliga och socialt orättvisa. I det sammanhanget lyfter man särskilt direktstödet, som i Sverige kallas gårdsstödet. Stödet betalas ut till lantbrukare baserat på hur stora arealer de odlar, vilket leder till att en stor andel av stödet går till få sökande. Forskarna anser att stödet i stället i högre utsträckning ska användas till landsbygdsutveckling. Då kan ersättning ges för inkomstbortfall om lantbrukaren använder hållbara metoder som främjar biologisk mångfald och motverkar klimathotet.

Vänsterpartiet anser att det på sikt mest hållbara är att Sverige utformar sin egen nationella jordbrukspolitik. Så länge Sverige är en del av EU:s gemensamma jordbrukspolitik verkar vi för att stöden ska utformas i enlighet med hållbarhetsmålen. Vi vill bl.a. begränsa hur mycket EU-stöd stora lantegendomar kan få samt avveckla EU:s subventioner till storskalig animalieindustri, vilket skulle frigöra resurser. Vi anser att jordbruksstöden ska gå till åtgärder som främjar miljö, klimat, förbättrad djuromsorg och landsbygdsutveckling. Jordbruket måste bli ekologiskt hållbart och gårdsstödet motverkar i stora delar en sådan inriktning och bör därför tas bort eller minskas. I dag går drygt 80 procent av jordbruksstöden inom EU till 20 procent av markägarna, dvs. de som har mest mark.

Sedan 2023 har jordbrukspolitiken inom EU och Sverige förnyats. Varje medlemsland har numera en strategisk plan som ska beskriva den nationella jordbrukspolitiken under 2023–2027. I den strategiska planen står vilka mål som ska uppnås och vilka stöd och ersättningar som är möjliga att söka.

Klimatpolitiska rådet konstaterar att den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU (CAP) varken har bidragit till eller i nuläget bedöms styra mot betydelsefulla utsläppsminskningar från det europeiska jordbruket. Detta är helt i linje med den kritik Vänsterpartiet framfört och som vi under lång tid aktivt arbetat för att förändra. Klimatpolitiska rådet anser att det finns behov av att få bättre insikt i klimatpåverkan av CAP:s åtgärder, där Sverige för perioden bortom 2027 i större utsträckning bör kvantifiera hur användning av CAP-medel bidrar till klimatmålen. Man bör enligt rådet koppla stöd till uppnådda resultat så att skattemedel används kostnadseffektivt och riktas till åtgärder som ger störst miljö- och klimatnytta. Stödstrukturen bör därför utformas så att den tar hänsyn till jordbrukarens behov av förutsägbara intäkter enligt rådets rekommendationer till regeringen.

Regeringen bör verka för att reformera stödstrukturen för att leverera kostnadseffektiva utsläppsminskningar inom CAP samt ge relevanta myndigheter i uppdrag att ta fram förslag i linje med detta inför nästa programperiod. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen bör på EU-nivå verka för ett klimatstyrmedel för jordbrukets utsläpp av metan och lustgas som gynnar de jordbrukare som vidtar och har vidtagit åtgärder inom jordbruket. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Stärk Sveriges självförsörjning och livsmedelsberedskap

Vänsterpartiet anser att det är bekymmersamt att Sverige har en självförsörjningsgrad på endast ca 50 procent när det gäller livsmedel. En ökad självförsörjningsgrad skulle göra oss bättre rustade vid kriser och extremväder samt minska vårt importberoende. Även i Försvarsberedningens rapport Motståndskraft (Ds 2017:66) konstateras att en ökning i produktion av livsmedel i Sverige i förlängningen kan skapa förutsättningar för att förbättra livsmedelsberedskapen. Det skulle enligt vår uppfattning även ge oss förutsättningar att stärka både produktion och konsumtion av hållbar mat, dvs. mat som i större utsträckning är växtbaserad, närproducerad, ekologisk och på sikt fossilfritt producerad. Vi anser att Sverige bör anta en nationell målsättning om en självförsörjningsgrad på livsmedel i nivå med Finlands på ca 80 procent. Har Finland

möjlighet att ha en sådan självförsörjningsgrad på livsmedel så vore det fullt möjligt även för Sverige.

Sverige bör anta en nationell målsättning om en självförsörjningsgrad på livsmedel på minst 80 procent. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

För att stärka Sveriges livsmedelsberedskap räcker det inte med åtgärder för att generellt främja en ökad nationell livsmedelsproduktion. I en rapport från SLU (Plate, Räcker maten? En analys av Sveriges näringsmässiga försörjningsgrad, Rasmus Einarsson och Elin Röös, Institutionen för energi och teknik, Sveriges Lantbruksuniversitet 2026) konstateras att Sveriges jordbruk i dag producerar mer än tillräckligt med energi och näring för att täcka befolkningens grundläggande behov. Man drar i rapporten slutsatsen att om man vill stärka Sveriges livsmedelsberedskap genom förändringar i jordbruket krävs mer än en målbild av ökad nationell produktion. Enligt rapporten behövs ett arbete med fokus på tillräckligt näringsvärde, resurseffektivitet och robusthet mot störningar.

Vänsterpartiet delar rapportens slutsats att importens omfattning är ett otillräckligt mått på sårbarhet. Vissa importerade livsmedel som vissa frukter, ris, olivolja och kaffe är inte möjliga att producera i Sverige. Andra produkter som t.ex. ostar importeras då de efterfrågas av konsumenter, men råvaran i form av mjölk finns teoretiskt i tillräcklig mängd nationellt för detta behov. Det finns även importerade livsmedel där vår nationella produktion i princip skulle kunna täcka behovet, men där konsumtionsnivåerna är kritiska ur hälso- och miljöperspektiv, exempelvis rött kött och socker. En kategori av livsmedelsimport, som rapporten anser har särskild relevans, är den där det finns möjlighet att öka försörjningsgraden eftersom vår egen nationella produktion är låg i relation till behovet och en ökning är möjlig. Hit hör grönsaker, äpplen och päron, baljväxter och vegetabiliska oljor.

Klimatpolitiska rådet har tidigare rekommenderat att det utvecklas styrmedel för kosthållning med lägre klimatutsläpp eftersom denna även har flera andra nyttor som hälsofördelar och minskad resursanvändning. Vi anser att SLU-rapporten ytterligare stärker grunden för en politisk inriktning för livsmedelsproduktionen som gör den mer hållbar samtidigt som livsmedelsberedskapen därmed stärks. Rapporten konstaterar att om målet är att stärka Sveriges livsmedelsberedskap behövs ett fokus på folkhälsa, resurseffektivitet och robusthet mot störningar. Vid en långvarig krissituation kan brist på insatsvaror som energi, drivmedel och gödsel innebära flera vinster med en produktion och konsumtion som kräver mindre resurser. I det avseendet är generellt

vegetabilieproduktion mer resurseffektiv än animalieproduktion, då omvandling av foder till animaliska livsmedel ger betydande energiförluster. En större andel vegetabilier i livsmedelsförsörjningen kan därför göra att våra livsmedelsresurser räcker längre i en krissituation och att vår totala försörjningsförmåga stärks.

Vänsterpartiet har under lång tid lyft behovet av åtgärder som främjar produktion och förädling av växtbaserade livsmedel. Detta kan ske genom utveckling av nya livsmedel, nya odlingsmetoder samt stärkt produktionsstöd för växtbaserade livsmedel. Ett förändrat klimat möjliggör även odling av nya grödor, och en mångfald av grödor minskar risker och jordbrukets sårbarhet. Ökad konsumtion av växtbaserade livsmedel samt minskad köttkonsumtion har stor betydelse även för klimatomställningen och stärkta nationella produktionsvillkor kan möta en växande efterfrågan genom ökad nationell självförsörjningsgrad av dessa livsmedel. En hållbar livsmedelsproduktion i linje med våra klimat- och miljömål stärker även vår livsmedelsberedskap.

Regeringen bör återkomma med förslag på strategi med åtgärder som stärker Sveriges försörjningsgrad av växtbaserade livsmedel utöver spannmål. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Nationell målsättning för bevarande av jordbruksmark

Åkermarksarealen fortsätter att minska i Sverige och samtidigt ökar exploateringen av jordbruksmark. Med exploatering av jordbruksmark menas att bygga på marken eller använda den på ett sätt som gör att det inte går att odla där igen. Främsta skälet till att åkermarksareal försvinner är att marken inte längre brukas och växer igen. Samtidigt som detta sker har Sverige behov av att stärka sin självförsörjning av livsmedel. De ökade klimatförändringarna innebär därutöver att den odlingsbara marken globalt sett försvagas, vilket kommer att medföra ökat ansvar för Sverige att bidra till den globala försörjningen av livsmedel.

Naturvårdsverket bedömer att det inte är möjligt att nå miljökvalitetsmålet. Ett rikt odlingslandskap med i dag beslutade eller planerade styrmedel, och förutsättningarna för att långsiktigt bevara jordbruksmarkens produktionsförmåga bedöms som otillräckliga. Tillståndet för många av odlingslandskapets arter och naturtyper är dessutom dåligt eller ogynnsamt. Näst efter skogen finns flest rödlistade arter i odlingslandskapet. Det är därför även nödvändigt att gynna fler bruksmetoder som bidrar till en hävd som stärker den biologiska mångfalden i jordbrukslandskap. Ett mer mosaikartat landskap med olika former av naturbete och minskad användning av

bekämpningsmedel bör eftersträvas. Vänsterpartiet anser att den höga exploateringstakten av bördig åkermark, inte minst i södra Sverige, är mycket bekymmersam och inte förenlig med en långsiktigt hållbar livsmedelsförsörjning. Även Utredningen om en ny livsmedelsberedskap konstaterar i sitt betänkande *Livsmedelsberedskap för en ny tid* (SOU 2024:8) att jordbruksmark bör skyddas bättre. Nya nationella styrmedel krävs för att minska exploateringen av jordbruksmark i kommunerna.

Regeringen bör, för att motverka exploatering av åkermark, återkomma med ett förslag till nationell målsättning för bevarande av bördig åkermark. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Stärk investeringsstödet för jordbrukets klimatanpassning och förbättrad vattenhushållning

Klimatförändringen leder till förändrad nederbörd och ökad frekvens av extremväder. Risken för skyfall och översvämningar ökar, samtidigt som längre perioder av torka blir vanligare. Detta kommer att ställa andra krav än tidigare på jordbrukets vattenhantering, som diken, dränering, invallningar, bevattningssystem och även i förhållande till grundvatten, naturliga vattendrag, småvatten och våtmarker. När förändringar genomförs är det viktigt att tänka på att inte försämra förutsättningarna för vattentillgång, våtmarker och grundvatten. Ökade kostnader för jordbrukets vattenhantering är en konsekvens av ett förändrat klimat och dagens vattenanläggningar inom jordbruket är ofta byggda efter tidigare rådande klimatförutsättningar.

Vänsterpartiet vill därför öka det statliga stödet för investeringar och åtgärder inom jordbruket som stärker jordbrukets hållbara vattenhantering i ett förändrat klimat och som därmed bidrar till att stärka vår självförsörjning inom livsmedelsproduktionen. Det kan gälla såväl investeringar i bevattningsdammar som att anlägga eller restaurera våtmarker.

Sverige ska senast 1 september 2027 anta en nationell naturrestaureringsplan. Vänsterpartiet anser att en ambitiös naturrestaureringsplan inte bara är nödvändig för biologiska mångfalden. Den kan stärka vår långsiktiga livsmedelsproduktion och bidra till jordbrukets klimatanpassning. Genom att skapa fler blomrika miljöer kan vi få fler vilda pollinatörer som kan gynna skördarna för många grödor. Restaurerade ekosystem gör även att jordbrukslandskapet bättre klarar extremväder som torka och skyfall. Återställda våtmarker kan hålla kvar vattnet i landskapet längre vid torka och även

dämpa översvämningar när nederbörden är kraftig. Våtmarker kan därutöver bidra till att stärka kolinlagringen och minska klimatutsläppen.

Vänsterpartiet anser att det utkast till nationell naturrestaureringsplan som Tidöregeringen tagit fram är helt otillräcklig på åtgärder för att stärka ekosystemen och värna jordbrukets långsiktiga produktionsförmåga.

Stärk vår nationella tillgång på gödsel

Sverige är i princip helt beroende av importerad mineralgödsel. Samtidigt finns stora mängder växtnäring i landet i form av stallgödsel, rötrester och övriga restflöden. När denna näring inte tas till vara blir vårt jordbruk mer sårbart och det ökar risk för övergödning. När priset på mineralgödsel stiger på grund av händelser i omvärlden blir vår livsmedelsproduktion sårbar och påverkar kostnaderna för både lantbrukare och hushåll. Planer finns på nationell produktion av mineralgödsel, men kommer att dröja.

Forskare på stiftelsen Baltic Waters har under lång tid lyft möjligheterna av att bättre utnyttja den värdefulla växtnäring som finns nationellt för att minska vårt behov av importerad mineralgödsel. För att lyckas måste man hantera att överskott av växtnäring är ojämnt fördelat i landet då vårt lantbruk har blivit alltmer specialiserat. I vissa delar av landet dominerar växtodling och i andra delar bedrivs storskalig djurhållning i stor utsträckning. Det gör att man i områden med stor andel djurhållning får överskott av växtnäring, såsom t.ex. fosfor, medan områden med växtodling är i behov av samma växtnäring.

Baltic Waters och andra forskare och regionala aktörer har studerat och genomfört olika projekt för att uppnå cirkulära flöden av växtnäring samt lösningar för hur växtnäring kan utvinnas och paketeras för att effektivt transporteras. Trots olika utgångspunkter i projekten har de kommit till gemensamma lärdomar. Genom att använda kväverika flytande fraktioner lokalt och frakta fasta och fosforrika fraktioner till gårdar där det behövs kan många vinster göras för samhället. Det skulle minska importberoendet av gödsel, stärka vår livsmedelsberedskap och minska övergödningen. Man konstaterar att tekniken finns men att politiken behöver sätta mål och införa stöd för att bygga en marknad för cirkulära gödselmedel.

Vänsterpartiet delar forskarnas bedömning att det behövs ytterligare åtgärder från politiken. Vi har även under lång tid föreslagit ökat anslag för att optimera stallgödselhanteringen och därmed minska risken för växtnäringsförluster samt att stöd ska även kunna utgå för investeringar i lantbruket för att förbättra lagring, hantering och

transport av stallgödsel. För att stärka vår nationella tillgång på gödsel, minska vårt beroende av importerad mineralgödsel och minska övergödningen anser vi att ett antal ytterligare åtgärder nedan är lämpliga i enlighet med forskarnas rekommendationer.

Regeringen bör återkomma med förslag på nationellt mätbart mål för återcirkulerad fosfor i syfte att öka användning av återcirkulerad fosfor och minska beroendet av importerad mineralgödsel. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen ges i uppdrag att utreda hur ett tidsbegränsat stöd kan utformas i syfte att främja produktion och användning av återvunna gödselmedel och därmed bidra till att föra bort näringsämnen från områden där överskott kan uppstå. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

År 2022 bedömdes Sverige ha ett kritiskt beroende av rysk ekonomi för växtnäring i form av mineralgödsel. Enligt Riksdagens utredningstjänst (RUT 2026:604) sjönk den ryska andelen av Sveriges konstgödselimport snabbt från cirka 58 till 11 procent i slutet av 2022. Importen har därefter styrts om till andra leverantörer, särskilt Norge och länder med stora fosfattillgångar utanför Europa, bland annat Jordanien, Israel och Marocko. Även importen från Nordafrika och Nordamerika har ökat för att ersätta bortfallet från Ryssland och Belarus.

Det går att följa vilka länder Sverige importerar gödselmedel från, men inte att fastställa råvarornas ursprungsland. EU är dock fortsatt beroende av import av råvaror till mineralgödsel från länder utanför unionen.

Enligt Jordbruksverket har Sverige goda förutsättningar för egen gödselmedelsproduktion, bland annat genom restprodukter från gruvindustri, industrirestprodukter, fossilfri el, avloppsvatten, rötrester, aska och restprodukter från livsmedelsproduktion. Samtidigt finns hinder, bland annat långa och osäkra tillståndsprocesser, begränsad tillgång till elnät i norra Sverige och regelverk som inte fullt ut är anpassade för återvinning och kretslopp.

Ett centralt svenskt projekt är LKAB:s planerade produktion av fosforgödsel från apatit i järnmalm. Man beräknar att full drift ska kunna nås under 2030-talet. Projektet kan därmed på sikt minska beroendet av importerad fosfor och stärka svensk och europeisk försörjningsberedskap.

Vänsterpartiet välkomnar projekt för inhemsk produktion av mineralgödsel för att minska vår nationella och EU:s sårbarhet men anser inte att det bör minska våra ansträngningar för att uppnå cirkulära gödselmedel.

Använd Klimatklivet för förbättrad livsmedelsberedskap och minskade utsläpp

Genom det statliga Klimatklivet bidrar klimatinvesteringar till att minska behovet av importerade fossila bränslen, ökad småskalig elproduktion och förbättrad lönsamhet för jordbruksföretag på landsbygden. För att ytterligare kunna stärka Sveriges beredskap vid kriser och krig föreslog Naturvårdsverket under våren 2024 att regelverket för Klimatklivet bör ändras för att särskilt prioritera projekt som förutom minskade klimatutsläpp även bidrar till stärkt beredskap. Vänsterpartiet delar den uppfattningen och anser därutöver att Klimatklivet bör ges kraftigt ökade anslag samt förlängas för att stimulera till investeringar som även sträcker sig in på 2030-talet. Genom en sådan ändring kan Klimatklivet ytterligare främja produktion av biogas, vätgas, elektrobränslen samt cirkulära produktionssätt i jordbrukets gröna omställning. Det stärker jordbrukets konkurrenskraft och bidrar till minskat behov av importerade fossila bränslen.

Regeringen bör tillse att Klimatklivets förordning ändras i syfte att främja investeringsstöd som förutom minskade utsläpp även bidrar till ökad beredskap och stärkt försörjningstrygghet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Stärk ekologisk produktion och självförsörjningsförmåga i Livsmedelsstrategin och i nationella mål

Vänsterpartiet anser att Sverige måste stärka sina ambitioner när det gäller hållbarhet i livsmedelsproduktionen. Inte minst gäller detta nuvarande Livsmedelsstrategin 2.0. Vi anser att det strategiska arbetet för hela livsmedelskedjan måste omfattas av höga ambitioner för hållbarhet, djurvälfärd, innovation och självförsörjningsförmåga. Den ekologiska produktionen har stor betydelse för en sådan inriktning och har i Sverige framgångsrikt kombinerat matproduktion med minskad negativ miljöpåverkan.

Användningen av bekämpningsmedel är väldigt begränsad och ingen konstgödsel nyttjas i ekologisk produktion, vilket gynnar biologisk mångfald och minskar utsläpp av växthusgaser och kväve. Att det ekologiska lantbruket är mindre beroende av

importerade insatsmedel – och i högre grad består av en cirkulär produktion – gör produktionen mer robust och mindre sårbar, vilket bidrar till ökad självförsörjningsförmåga i livsmedelskedjan. Den ekologiska produktionen bidrar till att nå ett flertal av våra nationella miljömål samt de globala hållbarhetsmålen och det globala ramverket för biologisk mångfald.

Satsningar på ekologiska livsmedel inom offentlig sektor bidrar till att våra gemensamma medel används till att hållbar mat kan serveras på våra skolor, sjukhus och äldreboenden. Samtidigt innebär det att skattepengar investeras i gemensamma nyttigheter för oss alla, som biologisk mångfald, rent vatten, bördiga jordar och förbättrad djurvälfärd. Vänsterpartiet anser att det finns stort värde i det långsiktiga arbetet för det ekologiska lantbruket att riksdagen även antar mål för produktion och offentlig konsumtion. I dag omfattar ekologiskt jordbruk ca 20 procent av vår nationella jordbruksareal och ekologiska livsmedel står för ca 38 procent av konsumtionen i offentlig sektor. Vi anser att Sverige har goda förutsättningar att till 2030 öka dessa nivåer.

Sverige bör anta mål om minst 30 procent ekologiskt brukad areal och 60 procent ekologiskt i offentlig livsmedelskonsumtion till 2030. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Stärk ersättningen för betesmarker och öka arealen naturbetesmarker

I dag täcker betesmarksersättningen endast en del av de merkostnader som det innebär för en lantbrukare att ha betesmark i hävd. Samtidigt fortsätter betesmarker att växa igen. Det är en stor förlust för den biologiska mångfalden och för en levande landsbygd och det försvagar Sveriges livsmedelsproduktion. Vänsterpartiet anser att betesmarksersättningen i Sveriges strategiska plan behöver stärkas så att lantbrukare med betesmarker får bättre förutsättningar.

Naturbetesmarker tillhör de mest artrika miljöerna i jordbrukslandskapet. Att bedriva bete på dessa marker är många gånger kostsammare och arbetsintensivare för lantbrukaren, och EU:s jordbruksstöd är bristfälligt när det gäller stöd för dessa betydelsefulla marker. En betydande del av dessa marker har inte längre betande djur och behovet är därför stort av att dessa betesmarker restaureras. Vänsterpartiet har under lång tid föreslagit ökad finansiering för att det ska bli ekonomiskt möjligt för lantbrukare att hålla djur på dessa marker.

Genom att införa stärkt kostnadstäckning för betesmarker och öka stödet så att fler naturbetesmarker kan återskapas gynnas många av de mindre lantbruken över hela landet som har kött- och mjölkproduktion och begränsad eller ingen spannmålsproduktion i motsats till de flesta större lantbruken. Därutöver gynnas den lokala produktionen och livsmedelsberedskapen samtidigt som den biologiska mångfalden ges förbättrade förutsättningar.

Försvara kornas rätt att beta

Sverige är det enda landet inom EU som genom lagstiftning ger mjölkkor rätt till bete (det s.k. beteskravet). Vänsterpartiet anser att detta stärker det svenska jordbrukets varumärke. Vi kommer att arbeta för att försvara kornas rätt att beta ute samt verka för att den utökas. Vi vill att det även införs ett starkare ekonomiskt stöd till lantbrukare som har kor på bete. Forskningen visar att kor på bete har ökad djurvälfärd, bättre hälsa, färre skador, högre fruktsamhet och mindre behov av antibiotika än kor som hålls inne året runt. Betande djur håller dessutom markerna öppna och gynnar biologisk mångfald. Det finns således djurvälfärdsskäl, miljöskäl, ekonomiska skäl samt folkhälsoskäl att värna och utveckla det svenska djurskyddet genom att behålla beteskravet.

Sveriges livsmedelskonsumtion måste bli mer hållbar

Sverige tillhör de länder som har högst utsläpp av växthusgaser baserat på vad vi äter. Enligt syntesrapporten *Mat, miljö och hållbarhet – Hur påverkar den mat vi svenskar äter planeten?* (SLU Future Food Reports 14, 2024) beror det på att vi äter en stor andel kött och mejeriprodukter per person. Dessa produkter står för 65 till 75 procent av klimatutsläppen från kosten i de nordiska länderna. Det är långt högre än kosten i låg- och medelinkomstländer, men även högre än många andra höginkomstländer. I en utvärdering av kostvanor i 156 länder konstaterades att Sverige tillhörde de länder som hade högst utsläpp, strax efter Nya Zeeland, Australien, USA och Argentina.

Rapporten kommer till slutsatsen att det är bättre för både planeten och hälsan att äta mer vegetariskt och mindre av animaliskt protein och mejeriprodukter. Om vi äter kött är det bättre med naturbeteskött, i stället för kött från djur som bara ätit foder från åkermark. Rapporten konstaterar att vi bl.a. behöver förändra konsumtionsmönstren genom att minska konsumtionen av animaliska produkter, minska överkonsumtionen, öka konsumtion av ekologiska produkter, minska konsumtion av råvaror från känsliga

tropiska regioner samt välja fisk från hållbara bestånd och kött från djur som bevarar biologiskt och kulturellt värdefull naturbetesmark.

Vänsterpartiet har under lång tid föreslagit ökade anslag för att främja såväl ökad ekologisk produktion som fler naturbetesmarker i Sverige. Vi har även föreslagit ökade anslag för produktion och förädling av växtbaserad mat.

Förutom en generell minskning av köttkonsumtionen är det viktigt att stimulera metoder som belastar miljön så lite som möjligt, minskar importen och tar största möjliga hänsyn till djurens rätt till ett naturligt beteende i enlighet med djurskyddslagen. Vår nationella köttkonsumtion bör i betydligt större utsträckning bestå av svenskt ekologiskt och konventionellt kött eller viltkött. Rennäringen i Sverige bidrar till vår livsmedelsberedskap och har stor betydelse på lokal nivå.

Då jordbruksmark är en knapp resurs på global nivå finns anledning att producera mat som kräver mindre markyta. Detta behov kommer att växa då vi blir fler människor i världen och ökad efterfrågan på jordbruksmark därutöver riskerar att leda till tropisk avskogning.

Klimatpolitiska rådet ser stora synergieffekter mellan kost som är bra både för människors hälsa och för klimatet. Förändrade matvanor kan bidra till ökad efterfrågan på svenska livsmedelsprodukter som har förhållandevis låga utsläpp. För att nå målen ser man behov av ökade incitament till förändrade kostvanor.

Vänsterpartiet delar Klimatpolitiska rådets rekommendationer till regeringen i dessa frågor.

Regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som bidrar till att öka efterfrågan på hälsosamma livsmedel med låg klimatpåverkan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

En strategi behöver tas fram tillsammans med aktörerna för jordbrukets klimatomställning

I Klimatpolitiska rådets årsrapport 2025 konstaterar man att det finns potential att minska jordbrukets klimatpåverkan men att den befintliga politiken inte tar vara på den så att jordbruket bidrar till klimatmålen. Av rådets utvärdering av jordbrukspolitiken framgår att det saknas både riktning och en tydlig målbild för att minska jordbrukets klimatpåverkan. Troligtvis har det bidragit till att politiken för att åtgärda problemet är så outvecklad. Om jordbruket i ökad utsträckning bidrar till klimatmålen så stärks på sikt konkurrenskraften i och för jordbruk enligt rådet. Det kommer att ställas högre krav

på klimatvänlig livsmedelsproduktion, och för att nå klimatmål för EU och Sverige till 2040, 2045 och 2050 behöver utsläppen minska även inom jordbrukssektorn. Genom att genomföra klimatåtgärder på kort sikt säkras svensk livsmedelsproduktion på lång sikt.

Klimatpolitiska rådet konstaterar att Danmark, Finland och Frankrike har antagit kvantifierade utsläppsmål för att minska jordbrukets totala klimatpåverkan. Rådet rekommenderar att även Sverige tar fram en målbild och strategi som är så konkret och tydlig som möjligt och som i möjligaste mån beskriver hur jordbruket ska bidra till att nå de kort- och långsiktiga klimatmålen. Strategin bör beskriva både hur arbetet mot målet ska styras och vilka huvudsakliga styrmedel som ska användas för att säkerställa att målet nås. En viktig lärdom från andra länder är vikten av förankring genom brett samarbete med många olika aktörer. Regeringen bör enligt Klimatpolitiska rådet initiera en samverkansplattform som inbegriper hela kedjan i livsmedelsförsörjningen, civilsamhället, företag, myndigheter och lärosäten.

Rådet konstaterar vidare i rapporten att det i regeringens livsmedelsstrategi finns ett tydligt mål om att livsmedelsproduktionen ska öka, utan att specificera hur det ska gå till. Man fastslår att en ökad livsmedelsproduktion dock behöver vara förenlig med beslutade klimat- och miljömål. Klimatpolitiska rådet har i en tidigare analys visat att det är möjligt att förena livsmedelsproduktion med minskad klimatpåverkan utan att göra avkall på andra miljömål. En målbild för jordbruket bör därför vila på samstämmighet mellan produktionsmål, klimatmål och miljömål för att minska utsläppen.

Vänsterpartiet delar den kritik som klimatpolitiska rådet framför och anser att regeringen skyndsamt bör följa Klimatpolitiska rådets rekommendationer.

Regeringen bör ta fram förslag på målbild och strategi för jordbrukets klimatomställning i nära samverkan med jordbrukare och aktörer från hela livsmedelskedjan, civilsamhället, forskare och myndigheter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen ges i uppdrag att förtydliga hur livsmedelsstrategins mål om ökad livsmedelsproduktion ska uppnås inom ramen för klimat- och miljömål. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Klimatåtgärder bör utformas med regional hänsyn

Klimatpolitiska rådet har i sin rapport om jordbrukets klimatomställning betonat att styrmedel och stöd för detta syfte måste utformas med hänsyn till att de naturgivna

förutsättningarna för jordbruk skiljer sig kraftigt åt i landet. Vänsterpartiet delar den uppfattningen. Stöd för exempelvis kolinlagring, återvätning, biogasproduktion och åtgärder för betes- och vallbaserade system behöver utformas efter lokala och regionala förutsättningar. Omställningen inom jordbruket måste kombineras med att säkerställa att fortsatt livsmedelsproduktion är möjlig även i områden där jordbruket har begränsade produktionsmöjligheter.

Styrmedel och stöd för jordbrukets klimatomställning bör utformas med hänsyn till olika produktionsgrenar och geografiska områden. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Kretsloppsanpassat jordbruk

I ett ekologiskt kretsloppsjordbruk sker odling genom ett kretslopp av näring mellan djurhållning och odling. I Sverige sker detta genom s.k. ekologiska kretsloppsgårdar. På gårdarna begränsas djurhållningen (och därmed mängden gödsel) till antalet djur som kan födas av varje gårds egen foderproduktion. Genom att använda djurgödsel (och inte konstgödsel) och kvävefixerande vallodling återförs näringsämnen till jorden. Det innebär att påverkan på klimat och övergödning minskar jämfört med många konventionella gårdar samt att kolinlagringen stärks.

Regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder som stärker lokala lantbruks kretslopp. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Minskat matsvinn

Enligt FN:s globala mål ska matsvinnet halveras till 2030. Matsvinnet förekommer i dag i alla led av livsmedelskedjan som bl.a. omfattar primärproduktion, grossister, butiker, storkök och hushåll. En rapport från Centrum för tjänsteforskning vid Karlstad universitet, på beställning av Nordiska rådet, konstaterade 2024 att det behövs betydande åtgärder för att halvera matsvinnet till 2030. Rapporten fastslår att det största matsvinnet uppstår i konsumentledet och att det krävs starkare politiska verktyg för att nå målet. Man konstaterar vidare att återförsäljare är experter på att få oss konsumenter att köpa mer än vad vi planerat och att det finns behov av att begränsa kampanjer. Därutöver behöver ”bäst före”-märkningen förbättras på varor. Forskarna föreslår att återförsäljare i högre utsträckning bör sänka priset avsevärt på produkter när ”bäst

före”-datumet har passerats (med information om vad ”bäst före” egentligen betyder). En sådan åtgärd skulle skapa möjligheter för människor att köpa bra mat till lägre pris i stället för att den slängs. Matförpackningar skulle även kunna utformas så att de i ökad utsträckning förhindrar matsvinn i hushållen. Vänsterpartiet anser att regeringen bör se över lämplig reglering inom livsmedelsindustrin i syfte att stödja konsumenter och hushåll för minskat matsvinn. Enligt vår uppfattning kommer varken konsumenten eller marknaden att på egen hand kunna halvera matsvinnet till 2030. Politiken har ett ansvar att göra det lättare för människor i vardagen att minska matsvinnet.

Regeringen bör återkomma med förslag på regleringar inom livsmedelsindustrin som minskar matsvinnet i konsumentledet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Fler veterinärer

Det finns i dag en stor efterfrågan på fler veterinärer. Veterinärbristen är så pass stor att djurvälfärden inte kan upprätthållas och veterinärer har vittnat om att djur avlivats för att tillgången på vård inte funnits. Det är också en fråga om att ha tillgång till en jämlik vård i hela landet, så är inte fallet nu. Flera myndigheter och organisationer har uttryckligen lyft att tillgången på veterinärer är viktig för livsmedelsberedskapen, och i flera fall pekat på veterinärbrist som ett problem. Vi anser att antalet studieplatser på veterinärutbildningen i Uppsala behöver öka för att kunna möta det behov som finns. Vänsterpartiet har därför under lång tid föreslagit ökat anslag till SLU för detta ändamål.

Rätt till utevistelse och naturligt beteende

Villkoren för djuren inom livsmedelsindustrin behöver förbättras. Bara i Sverige föds miljontals djur upp varje år, transporteras och slaktas för att bli mat åt människor. För många domesticerade djurarter är möjlighet till utevistelse en förutsättning för att skapa utrymme för naturligt beteende under deras liv.

Vänsterpartiet vill säkerställa att djurskyddslagens rätt till naturligt beteende fullföljs. När den nya djurskyddslagen kom 1988 fick kor, får och getter rätt till utevistelse. På senare år har förslag lyfts på att försvaga nuvarande beteskrav, dvs. rätten för mjölkkor att gå ute på bete. Vänsterpartiet delar uppfattningen att situationen för våra mjölkbönder behöver bli bättre. Vi har även föreslagit att ökat ekonomiskt stöd ska ges

för betesmarker. Men ett försvagat djurskydd kan aldrig vara en hållbar strategi för det svenska lantbruket och vår livsmedelsproduktion. Därutöver har SLU-forskare konstaterat att det även finns en ekonomisk vinst med kor på sommarbete och för kor i lösdrift. Forskningen visar att kor på bete har ökad välfärd, bättre hälsa, färre skador, högre fruktsamhet och mindre behov av antibiotika än kor som hålls inne året runt. Betande djur håller dessutom markerna öppna och hindrar att de växer igen. Det finns således djurvälfärdsskäl, miljöskäl, ekonomiska skäl samt folkhälsoskäl att värna och utveckla det svenska djurskyddet genom beteskrav.

Andra djur inom livsmedelsindustrin har liknande behov av utevistelse, men det är ytterst få av dem som ges möjlighet till detta. Regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att möjliggöra att fler lantbruksdjur inom animalieproduktionen ges möjlighet till utevistelse och naturligt beteende. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Förbud mot turbokycklingar

Att djur avlas för att vara snabbväxande inom livsmedelsproduktionen kan leda till de känner smärta eller får andra hälsoproblem som förhindrar möjlighet till naturligt beteende. Vänsterpartiet har under lång tid lyft missförhållanden inom kycklingindustrin där uppfödning av snabbväxande kycklingar, s.k. turbokycklingar är ett stort problem. Nästan alla kycklingar (99 %) som föds upp i livsmedelsindustrin i Sverige är turbokycklingar. Det innebär att dessa kycklingar växer så snabbt att de får ont, har svårt att röra sig samt att de får fler sjukdomar och ökad dödlighet jämfört med mer hälsosamma raser. De förväntas växa till en vikt av 2 kg på 35 dagar på en yta mindre än ett A4-ark per kyckling.

Vänsterpartiet anser inte att uppfödning av turbokycklingar är förenligt med vår djurskyddslagstiftning. Vi anser att uppfödning av turbokycklingar bör fasas ut och på sikt förbjudas samt att omställningsstöd bör ges för att skynda på utfasningen.

Regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att fasa ut och på sikt förbjuda snabb tillväxt av kycklingar (s.k. turbokycklingar) inom kycklingindustrin samt ta fram förslag på kompletterande omställningsstöd till kycklingproducenter för att skynda på utfasningen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Förbjud burhållning av höns

I nuläget lever inga höns i burar, men det finns ingen lagstiftning som skulle förhindra att det åter blir verklighet. I djurskyddslagen (2018:1192) förstärktes rätten för djur att kunna röra sig obehindrat och utföra beteenden som är viktiga för deras välfärd. För hönor är ett grundläggande behov att kunna sträcka på vingarna, att få sandbada och dra sig undan andra hönor för att kunna lägga ägg. Detta skulle enligt omfattande forskning inte vara möjligt för hönor som skulle hållas i inredda burar inom äggindustrin i Sverige.

Hönor i äggindustrin finns inte längre i inredda burar tack vare stark opinionsbildning som resulterade i att livsmedelsaffärerna inte längre sålde ägg från hönor i bur. Vänsterpartiet anser att det är viktigt att dörren helt stängs för att höns ska kunna hållas i bur inom äggindustrin i framtiden. Det är också enligt vår uppfattning helt i linje med vår djurskyddslags intentioner. Vi anser därför att förbud bör införas genom en heltäckande lagstiftning. Det kan ske genom ett förtydligande i djurskyddsförordningen eller att Jordbruksverket ges i uppdrag att ta fram förbättrade föreskrifter för fjäderfän i linje med djurskyddslagens intentioner om att djur ska kunna röra sig obehindrat.

Regeringen ges i uppdrag att förbjuda burhållning av höns inom äggindustrin genom ett förtydligande i djurskyddsförordningen eller att Jordbruksverket ges i uppdrag att ta fram förbättrade föreskrifter för fjäderfän i linje med djurskyddslagens intentioner om att djur ska kunna röra sig obehindrat. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Stoppa avlivning av tuppkycklingar inom livsmedelsindustrin

I äggfabrikerna är ungefär hälften av kycklingarna som kläcks tuppkycklingar. De betraktas som svinn då det inte lägger ägg och växer för sakta för att vara lönsamma för köttproduktion. Därför avlivas de direkt efter att de kläckts. Ungefär 6 miljoner tuppkycklingar avlivas varje år i Sverige. Detta trots att det finns teknologi som genom kössortering kan sortera ut tuppkycklingar innan de kläcks.

Vänsterpartiet anser att nuvarande metod är oacceptabel och oförenlig med god djurvälfärd. Genom att könssortera äggen i tidigt skede kan dessa i stället användas eller kasseras. Ett flertal länder i Europa har teknik för könssortering införts i samband med ett lagstadgat förbud mot dödande av tuppkycklingar. Det finns ett antal olika metoder på marknaden och ytterligare metoder håller på att utvecklas.

Regeringen bör på EU-nivå verka för förbud mot att döda tuppkycklingar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Regeringen bör återkomma med förslag på omställningsstöd för att främja införandet av metoder inom tidig könssortering av ägg i Sverige samt förbud mot att döda tuppkycklingar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Agnes Hultén (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Ilyas Hassan (V)

Birger Lahti (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Anfal Mahdi (V)

Malin Östh (V)